

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: 9P/50/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2620202645
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Škrovanová
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2020:2620202645.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Senica samosudkyňou Mgr. Katarínou Škrovanovou vo veci starostlivosti súdu o maloletého: H. V., nar. XX.X.XXXX, bytom ako navrhovateľka, t.č. v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky: H. V., nar. X.X.XXXX, bytom ako navrhovateľka, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa zomrelej matky: N. Y., nar. X.X.XXXX, zomr. X.XX.XXXX a otca: G. V., nar. XX.X.XXXX, bytom ako navrhovateľka, t.č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou o návrhu navrhovateľky: V. V., nar. XX.X.XXXX, bytom U., U.. S. H. T. XXXX/X na zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

Maloletý H. sa zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti V. V., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom U., U.. S. H. T. XXXX/X, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a v bežných veciach maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

Otec je povinný platiť na maloletého výživné v mesačnej výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa zákona o životnom minime splatné vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

Styk otca s maloletým H. sa neupravuje.

Tým sa mení rozsudok Okresného súdu Senica č. k. 8P/1/2014-116 zo dňa 29.10.2015.

Žiaden s účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka, ktorá je krstnou mamou maloletého H., sa svojím návrhom podaným na tunajšom súde dňa 20.10.2020 domáhala zverenia maloletého H. do svojej osobnej starostlivosti. Následne na pojednávaní návrh doplnila a žiadala, aby súd zaviazal otca maloletého na platenie výživného v minimálnej výške a zároveň, aby súd styk otca s maloletým H. neupravoval. V návrhu uviedla, že H. je jej synovec, syn jej brata. H. je zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke H. V., matke navrhovateľky. Všetci žijú v jednej spoločnej domácnosti. Dňa 2.10.2020 zomrela H. matka. Jeho otec je vo výkone trestu odňatia slobody od 30.6.2020 na tri roky. Stará matka maloletého H. má 62 rokov, v náhradnej osobnej starostlivosti má okrem H. ešte dve maloleté deti. Preto ju chce navrhovateľka odbremeniť a prevziať na seba zodpovednosť za H. a tiež za H. sestru B.. Chce, aby obe deti ako súrodenci boli zverené jej. H. je žiakom základnej školy. Navrhovateľka zvláda lepšie súčasnú dištančnú výučbu v škole, tiež návštevy lekárov, rodičovských združení a podobne.

2. Otec s návrhom súhlasil, súhlasil, aby obe jeho deti, H. aj B. (o tejto prebieha na súde samostatné konanie) boli zverené jeho sestre, teda navrhovateľke. Zároveň súhlasil, aby súd konal v jeho neprítomnosti.

3. S návrhom súhlasila aj stará matka H. a kolízny opatrovník.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, rodným listom maloletého H., pripojeným spisom OS Senica sp. zn. 8P/1/2014, oznámením o úmrtí matky maloletého, výpisom z registra trestov, výpisom z registra priestupkov, lekárskymi správami, potvrdením o výške dôchodku, zmluvou o nájme bytu, potvrdením o trvalom pobyte, správou od ÚPSVaR Senica z prešetrenia pomerov a trestným rozkazom OS Senica sp. zn. 2T/188/2019-204 zo dňa 28.4.2020 a zistil tento skutkový stav veci:

5. Maloletý H. je v súčasnosti zverený starej matke, ktorá je zároveň matkou navrhovateľky. Stará matka má okrem H. vo svojej náhradnej osobnej starostlivosti ešte ďalšie dve deti, a to 16 ročnú vnučku W. L. a jej syna H., ktorý má 19 mesiacov. Jedná sa tiež o deti brata navrhovateľky G. V., ktoré majú ale inú matku než maloletý H.. Matka H. v októbri 2020 zomrela. Do svojej smrti mala vo svojej starostlivosti sestru H. B., navrhovateľka v súčasnosti žiada zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti aj túto, chce, aby obe deti mali jedného zákonného zástupcu. Matka detí požívala alkohol. Do jej smrti exekútor zasielal 80 € výživné, ktoré matka mala určené. Otec maloletého pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody tiež platil 80 € výživné mesačne. Momentálne žije navrhovateľka, jej matka, maloletý H., jeho maloletá sestra B., maloletá W. a jej syn H. v 2-izbovom 2 - izbovom mestskom nájomnom byte. Bytové pomery sú stiesnené, navrhovateľka s deťmi plánuje vlastné bývanie, ak jej to finančné pomery dovoľia. Navrhovateľka je plne invalidná, poberá invalidný dôchodok vo výške 346 € mesačne, okrem toho si občas privyrobit upratovaním, takto vie zarobiť okolo 200 € mesačne. Nejeďená sa ale o pravidelný príjem. Za bývanie platia celkovo sumu 250 € mesačne, za elektrinu 54 € mesačne a za internet 14 € mesačne. Stará matka prispieva 100 € mesačne. Adam chodí do 5. triedy ZŠ, učí sa dobre. Pri učení sa mu v rámci výučby cez internet venuje najmä navrhovateľka. H. sa stravuje v škole, obedy stoja 5 € mesačne a desiata v škole stojí 10 € mesačne. Maloletý je zdravý, žiadne platené krúžky nenavštevuje. Otec H. je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody, nastúpil 30.6.2020, je odsúdený na tri roky, ale koná sa ešte o inej trestnej činnosti. Je pracovne zaradený, zarobí okolo 30 € mesačne, na všetky tri deti chodí od neho 6,50 € mesačne. Maloletý H. bude po matke poberať sirotsky dôchodok. Navrhovateľka žiadala otca zaviazat' na platenie minimálneho výživného, teraz viac platiť nemôže. Ak by aj bolo požadované náhradné výživné, strhával by úrad následne túto sumu zo sirotského dôchodku. Akonáhle bude otec prepustený, bude navrhovateľka žiadať vyššiu sumu výživného. Maloletý H. je s otcom v styku za pomoci video zariadenia, nakoľko momentálne nie sú návštevy vo väznici povolené. H. nebolo nikdy bránené v kontakte s otcom. Otec nikdy deťom neublížoval, je ale závislý na alkohole.

6. Stará matka maloletého H. súhlasila so zverením H. do starostlivosti navrhovateľky, uviedla, že medzi navrhovateľkou a maloletým je dobrý vzťah. Stará matka je starobná dôchodkyňa, jej dôchodok je 406 € mesačne. Poberá tiež prídavok na H. vo výške 24,95 € mesačne a príspevok za náhradnú osobnú starostlivosť. Z dôchodku prispieva 100 € na platby za byt.

7. Lekárskymi správami predloženými navrhovateľkou mal súd preukázané, že zdravotný stav maloletého H. je dobrý, prekonal len bežné detské ochorenia, je sledovaný na imunoalergologickej ambulancii, t.č. ale bez liečby, chorý nebýva. Navrhovateľka je síce invalidná dôchodkyňa, ale jej zdravotný stav je liečbou dlhodobo stabilizovaný. Stará mama H. sa lieči na hypertenziu a je po operácii štítnej žľazy. Navrhovateľka má trvalý pobyt v Slovenskej republike. Nemá žiadne záznamy v registri trestov ani v evidencii priestupkov.

8. Kolízny opatrovník v rámci šetrenia v rodine nezistil žiadne nedostatky, ktoré by bránili vyhovneniu návrhu. Domácnosť je skromne zariadená, ale vedená v čistote a poriadku. H., sestra B.Á. a maloletá W. majú spoločnú detskú izbu predelenú nábytkovou stenou. Kolízny opatrovník vykonal tiež pohovor aj s maloletým H., ktorý sa vyjadril, že so zverením do náhradnej osobnej starostlivosti krstnej V. súhlasí. Vychádza si s ňou dobre. Je rád, že sestra B. bude bývať s nimi. V domácnosti sa cíti dobre. Krstná sa s ním učí do školy, pomáha mu vo všetkom. Vyjadril veľký smútok za maminkou, uviedol, že keď je mu smutno, ide za krstnou alebo za babkou, ktoré mu vždy pomôžu, rozprávajú sa s ním.

9. Výšku dôchodku navrhovateľky mal súd potvrdenú rozhodnutím Sociálnej poisťovne, jedná sa o 346,90 € mesačne.

10. Zmluvou o nájme bytu mal súd preukázané, že navrhovateľka má v nájme 2 - izbový mestský nájomný byt, podľa zmluvy výška nájomného je 140,68 € mesačne, preddavky na plnenia spojené s užívaním bytu platby predstavujú 104,32 € mesačne.

11. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 8P 1/2014-116 zo dňa 29.10.2015 mal súd preukázané, že maloletý H. bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, každému z rodičov bolo určené výživné vo výške 80 € mesačne, styk bol upravený len s matkou, nakoľko otec v tom čase žil v spoločnej domácnosti s maloletým H. a starou matkou.

12. Trestným rozkazom tunajšieho súdu č.k. 2T/188/2019-204 zo dňa 28.4.2020, právoplatným dňa 9.6.2020 mal súd preukázané, že otec bol odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní 3 roky nepodmienečne, a to za trestné činy lúpeže a neoprávneného používania platobnej karty. Zároveň mu bolo uložené ambulantné protialkoholické liečenie.

13. Podľa § 45 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením.

Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa.

Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

14. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3 a 5 zákona č. 36/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Podľa § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

16. Podľa § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

17. Z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil súd ten právny záver, že návrh navrhovateľky bol podaný dôvodne. Matka maloletého zomrela, jeho otec je v súčasnosti vo väzení. Maloletého Adama má v súčasnosti vo svojej osobnej náhradnej starostlivosti jeho stará matka, no táto má okrem neho v starostlivosti ešte ďalšie dve maloleté deti. Keďže bez starostlivosti zostala aj H. sestra B., navrhovateľka sa rozhodla podať návrh na zverenie oboch súrodencov do svojej náhradnej osobnej starostlivosti, aby boli spolu a zároveň, aby odbremenila starú matku, na ktorú i vzhľadom k jej veku je toho už príliš. Navyše, vzhľadom k tomu, že doposiaľ žijú všetci v spoločnej domácnosti, H. má vytvorený citový vzťah i k navrhovateľke, táto sa mu venuje aj v rámci dištančnej školskej výučby a pomáha mu aj v iných veciach. Maloletý H. súhlasil so zverením navrhovateľke, ktorá je jeho krstnou mamou. Majú spolu pekný vzťah. Pokiaľ ide o navrhovateľku, bolo zistené, že táto nemá záznamy ani v registri trestov, ani v registri priestupkov. Vedie usporiadaný život. Je síce na plnom invalidnom dôchodku, no v zmysle lekárskej správy je jej zdravotný stav dlhodobo stabilizovaný. Je vitálna, schopná postarať sa o maloleté dieťa. Spĺňa aj ďalšie zákonom vyžadované podmienky. Navyše, je príbuznou maloletého a mieni vychovávať oboch súrodencov, ktorý prišli o matku. Keďže súd má za to, že takéto usporiadanie rodinných pomerov bude v záujme maloletého, pričom s návrhom súhlasili ako maloletý, tak aj jeho otec, stará matka a kolízny opatrovník, súd návrhu na zverenie H. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke vyhovel. Pokiaľ ide o výživné, otec je v súčasnosti vo výkone trestu, nemá finančné prostriedky na platenie výživného v pôvodne stanovenej výške. Ak by aj navrhovateľka žiadala na H. vyššie výživné a následne vyplácanie náhradného výživného, následne by musela vyplatnú sumu náhradného výživného vrátiť zo sirotského dôchodku maloletého. Preto navrhovateľka požadovala od otca za súčasnej situácie len výživné v minimálnej výške. S uvedeným súhlasil aj kolízny opatrovník. Vzhľadom k tomu, že otec v súčasnosti nemá príjem, z ktorého by dokázal platiť vyššie než minimálne výživné, pričom ak by aj navrhovateľka požiadala o náhradné výživné, o túto sumu by sa následne znížil sirotsky dôchodok H., má súd za to, že nie je v rozpore so záujmom dieťaťa návrhu v časti výšky výživného vyhovieť a preto určil otcovi výživné vo výške 30% zo sumy zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa zákona o životnom minime. Výživné bude v zmysle zákona poukazované na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica. Pokiaľ ide o styk otca s maloletým, tento súd neupravoval, a to jednak z dôvodu, že otec je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody, ale aj z dôvodu, že navrhovateľka nemieni stretávaníu otca s H. brániť a styk s otcom mu mieni umožňovať.

H. je aj v súčasnosti s otcom aspoň za pomoci videozariadenia v kontakte. Na základe toho bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku, čím prišlo k zmene predchádzajúceho súdneho rozhodnutia.

18. O trovách konania rozhodol súd v súlade s § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Trnave, v štyroch vyhotoveniach. Právo podať odvolanie nemajú navrhovateľka, stará matka maloletého a kolízny opatrovník, ktorí sa tohto práva po vyhlásení a odôvodnení rozsudku vzdali.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- ch) súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže v súlade s § 27 zákona č. 36/2005 Z.z. do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.